

November 2011

Usynlig kemi - *dit* ansvar

Det er leverandørerne, der har ansvaret for at oplyse, om der er problematiske kemiske stoffer i forbrugsvarerne. Også kemikalier, som *ikke* er angivet i nogen varedeklaration, men står på EU's såkaldte "kandidatliste".

Vidste du, at nogle skumtræsko, sutter og tekstiler kan indeholde kemiske stoffer, som kan være sundhedsskadelige eller farlige for miljøet. Nej, vel???

Men næsten alle forbrugsvarer kan indeholde en eller anden form for kemi, der kan være problematisk. Det kan f.eks. også gælde beklædningsgenstande, trævarer, legetøj, køkkenudstyr og cellofan til indpakning.

Leverandøren har ansvaret

'Nå, men det tager myndigheder sig vel af, ' vil de fleste tænke.

Men, nej!

Sådan er det ikke, når det gælder de foreløbigt 53 særligt udpegede stoffer, som er på EU's kandidatliste over problematiske kemiske stoffer. Her er det leverandørerne, der har ansvaret for at kunne oplyse, om en vare indeholder et af de pågældende stoffer. Og både store og små leverandører af bl.a. forbrugerprodukter kan blive overraskede, når de begynder at se nærmere på de krav, der stilles til dokumentation. Der er nemlig tale om kemikalier, som ikke tidligere har været anført i nogen varedeklaration.

Ikke forbudte – men ...

Kravet til leverandørerne står i EU's kemikalieforskrift, REACH, hvis overordnede formål er at sikre et højt beskyttelsesniveau for mennesker og miljø, og det er den lovgivning, som styrer, at produkter ikke indeholder skadelige stoffer. Det er også her, leverandøren af en vare pålægges en pligt til at kunne oplyse, om en vare indeholder problematiske kemikalier.

Selvom de 53 kemiske stoffer på kandidatlisten er f.eks. kræftfremkaldende, fertilitetsskadelige eller miljøskadelige og dermed er dokumenterede som sundhedsskadelige eller farlige for miljøet, så er der ikke forbud mod dem, med mindre der er påvist en risiko ved særlige anvendelser. Men myndighederne ser dem gerne fjernet fra produkterne, og har indtil videre sat dem på kandidatlisten, mens industrien forsøger at finde mindre skadelige erstatninger.

Kommer en forbruger og spørger til, om en vare indeholder nogle af disse "usynlige" stoffer fra kandidatlisten, så har butikken pligt til at svare inden for 45 dage. Dette krav gælder for de varer, der kan defineres som "artikler". Det vil generelt sige genstande, der har en fast form. Den gælder både for varer som er produceret indenfor og udenfor EU.

Der er hjælp at hente

Det kan virke som en uoverkommelig opgave, hvad enten man står i et byggemarked, et stormagasin eller en lille specialforretning for børnetøj og ser de mange varer på hylderne. Her gør mange erhvervsorganisationer og brancheforeninger et stort stykke arbejde for at hjælpe deres medlemmer med at styre rundt i de mange krav om oplysninger. Generelt vil virksomhederne gerne leve op til kravene, men de behøver hjælp til at se, hvordan det kan gøres på en hensigtsmæssig måde. Hjælpen kommer f.eks. i form af eksempler på udformning af leverandørkontrakter, så man kan være sikker på at få de rigtige oplysninger fra producenter i for eksempel Afrika eller Kina. Det kan også være vejledninger om udformning af testprogrammer eller lister over hvilke kemiske stoffer, der er særlig stor mulighed for at finde i en bestemt slags varer.

Miljøstyrelsen vil også gerne hjælpe virksomhederne på vej. De har netop oprettet en særlig hjemmeside om kandidatlisten og de informationskrav, der er pålagt leverandører af artikler. Miljøstyrelsen har også en REACH helpdesk, som man kan ringe eller skrive til med spørgsmål om REACH.

Læs om kandidatlisten og informationskravene på Miljøstyrelsens hjemmeside: www.mst.dk/kandidatlisten

Skriv til Miljøstyrelsens REACH helpdesk: reachsp@mst.dk

Se også det web-baserede undervisningsmateriale for detailhandelen "Fod på stofferne".
www.fodpaastofferne.dk